

**มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะ
สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย
Professional Standards for the Art of Healing
in Communication Disorders**

โดย คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย
สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ : มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย
Professional Standards for the Art of Healing in Communication Disorders

จัดทำโดย : สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

พิมพ์ครั้งที่1: สิงหาคม 2554 จำนวน 200 เล่ม

พิมพ์ที่ : บริษัท อาร์ตคอลลีไฟท์ จำกัด

67 ทิวปัสชูเปอร์มาร์เก็ต ชั้น 3 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

คำนำ

ด้วยพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย เป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะ ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 69 ก วันที่ 23 กรกฎาคม 2545 และมาตรา 23(7) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ในการส่งเสริม พัฒนา และกำหนดมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะในสาขาของตน ดังนั้นเพื่อให้การประกอบโรคศิลปะในสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน และเป็นการควบคุมกำกับดูแลมิให้มีการใช้วิชาชีพแสวงหาประโยชน์ หรือกระทำโดยมิชอบ อันจะทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนผู้รับบริการ อีกทั้งเป็นการคุ้มครองผู้ประกอบการโรคศิลปะเมื่อมีการร้องเรียนเกี่ยวกับมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะ

คณะกรรมการวิชาชีพฯ โดยความร่วมมือของคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ คณะกรรมการและสมาชิกสมาคมโสตสัมผัสวิทยาและการแก้ไขการพูดแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งทีมงานเลขานุการ สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมกันจัดทำ **มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแก้ไข ความผิดปกติของการสื่อความหมาย** ฉบับนี้ขึ้น ครอบคลุม งานด้านการตรวจประเมิน วินิจฉัย แก้ไข ฟันฟูสมรรถภาพ ส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค ในปัญหาทางการได้ยิน การทรงตัว ภาษา การพูด และการกลืน ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ มาตรฐานการบริการ มาตรฐานทั่วไป และมาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการของสถานพยาบาลระดับต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของนักแก้ไขการได้ยิน และนักแก้ไขการพูด ในทุกภาคส่วนของประเทศไทย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้การบริการมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สามารถประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย และพัฒนาวิชาชีพอย่างยั่งยืน เพื่อให้สำเร็จประโยชน์สูงสุดของทั้งประชาชนผู้รับบริการ ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามประกาศ มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ทางคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ยังต้องติดตามประเมินผล ตามวาระโอกาส ทำการเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า จึงต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยยิ่งขึ้นตลอดเวลา ท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนให้งานนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หากมีข้อผิดพลาดประการใด ทางคณะกรรมการวิชาชีพฯ ยินดีรับคำวิพากษ์ เพื่อการพัฒนาต่อไป ในโอกาสหน้า

(รศ.นพ.จันทรชัย เจริญประเสริฐ)

ประธานกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

12 พฤษภาคม 2554

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
วัตถุประสงค์	1
มาตรฐานการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย	1
มาตรฐานการบริการ	2
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	2
งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	2
งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกัน	3
งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายในชุมชน	3
มาตรฐานทั่วไป	3
การจัดองค์กร และการบริหารงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย	3
การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	4
การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	5
การบริหารความเสี่ยง	6
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย และ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน	6
ระบบข้อมูลสารสนเทศ	9
การบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย	9
กระบวนการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย	10
กระบวนการคุณภาพด้านคลินิกบริการ	11
มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ของสถานพยาบาลระดับต่างๆ	11
ระบบส่งต่อ และนิเทศงาน ที่สถานพยาบาลทุกระดับควรมี	17
กิจกรรมบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับ ต่าง ๆ	17
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก1	28
ภาคผนวก2	29

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยิน ของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ	12
ตารางที่ 2 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยิน ของสถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ	13
ตารางที่ 3 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยิน ของสถานพยาบาลระดับตติยภูมิ	14
ตารางที่ 4 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูด ของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ	15
ตารางที่ 5 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูด ของสถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ	15
ตารางที่ 6 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูด ของสถานพยาบาลระดับตติยภูมิ	16
ตารางที่ 7 กิจกรรมบริการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ	18
ตารางที่ 8 เกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการได้ยิน ของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ	19
ตารางที่ 9 กิจกรรมบริการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ	20
ตารางที่ 10 เกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการพูด ของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ	25

มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย พ.ศ. 2554

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 23 (7) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย เป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2545

คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย กำหนด มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายครอบคลุมทั้งด้านการตรวจวินิจฉัย การแก้ไขและฟื้นฟูสมรรถภาพ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค แก่ผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยินและการทรงตัว ภาษา การพูด และการกลืน รวมทั้งแก่ประชาชน อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้รับบริการพึงพอใจในบริการ โดย แบ่งมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ด้านการแก้ไขการได้ยิน
2. มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ด้านการแก้ไขการพูด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การบริการมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของนักแก้ไขการได้ยินและนักแก้ไขการพูด
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย
4. เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้รับบริการ
5. เพื่อส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพ

มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ทั้งด้านแก้ไขการได้ยินและแก้ไขการพูด ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 มาตรฐานการบริการ

ส่วนที่ 2 มาตรฐานทั่วไป

ส่วนที่ 3 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ

ส่วนที่ 1. มาตรฐานการบริการ

เป็นมาตรฐานหลักเพื่อควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย
2. งานบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู
3. งานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
4. งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายในชุมชน

มาตรฐานการบริการ 1   งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย

งานตรวจประเมินและวินิจฉัย หมายถึง งานด้านการตรวจประเมินและวินิจฉัยความผิดปกติของการสื่อความหมาย ประกอบด้วย การตรวจประเมินโครงสร้างและการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน การพูด การกลืน และลักษณะการเคลื่อนไหวของร่างกายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมาย การประเมินพัฒนาการด้านการได้ยิน ภาษาและการพูด การตรวจประเมินและวินิจฉัยความผิดปกติด้านการได้ยิน และการทรงตัว ด้านภาษา การพูดและการกลืนที่เกี่ยวข้องกับการพูด โดยวิธีการและการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายตามที่กำหนดในมาตรฐานนี้

มาตรฐานการบริการ 2   งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู

งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู หมายถึง งานด้านการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูผู้ที่มีความผิดปกติของการสื่อความหมาย ประกอบด้วย

การบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยินของผู้ที่มีความผิดปกติของการสื่อความหมาย การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการทรงตัวของผู้ที่มีความผิดปกติของการทรงตัวที่เกิดจากพยาธิสภาพของประสาทหูชั้นใน การวิเคราะห์และเลือกอุปกรณ์ช่วยการได้ยิน การวิเคราะห์และบำบัดเสียงรบกวนในหู

การบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูสมรรถภาพด้านภาษาและการพูด ในผู้ที่มีความผิดปกติของการสื่อความหมาย การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาและการพูดในเด็กที่มีพัฒนาการด้านภาษาและการพูดล่าช้า การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ที่มีความผิดปกติของการกลืน การบำบัด การแก้ไขและฟื้นฟูผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และการรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Cognitive communication)

โดยวิธีการ และการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายตามที่กำหนดในมาตรฐานนี้

มาตรฐานการบริการ 3 งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกัน

งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกัน หมายถึง งานด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันความผิดปกติของการสื่อความหมาย เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ การให้คำแนะนำเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย และเพื่อป้องกันความผิดปกติของการสื่อความหมาย การเผยแพร่ความรู้ และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของการสื่อความหมาย แก่ประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้พิการและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

มาตรฐานการบริการ 4 งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายในชุมชน

งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายในชุมชน หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายแบบบูรณาการและสร้างเครือข่ายในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความรู้ สามารถพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการดูแลสุขภาพตนเองและชุมชน รวมถึงผู้ที่มีความผิดปกติด้านการสื่อความหมาย ด้วยหลักวิชาการด้านการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีการสำรวจปัญหาหรือความต้องการของชุมชน สร้างกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันความผิดปกติของการสื่อความหมาย จัดตั้งเครือข่ายประสานงานในชุมชนและระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมและติดตามผล เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับแต่ละชุมชน

ส่วนที่ 2 มาตรฐานทั่วไป

มาตรฐานทั่วไป 1 การจัดองค์กรและการบริหารงานด้านการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

มีการจัดองค์กรและการบริหารซึ่งเอื้ออำนวยต่อการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- 1.1 มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทำหน้าที่กำหนดแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน
  - 1.1.1 กำหนด พันธกิจ ขอบเขต เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ
  - 1.1.2 จัดทำนโยบายและแผนการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของหน่วยงานและของโรงพยาบาล
  - 1.1.3 สื่อสารให้บุคลากรภายในหน่วยงาน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องรับทราบ

- 1.1.4 นำไปปฏิบัติ ควบคุมกำกับ ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 หัวหน้าหน่วยงานเป็นนักแก้ไขการได้ยินหรือนักแก้ไขการพูดที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีความสามารถในการบริหารหน่วยงานให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้
- 1.3 โครงสร้างของงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายมีความชัดเจนและเหมาะสม มีแผนภูมิของโครงสร้างของหน่วยงานซึ่งประกอบด้วย สายงานการบังคับบัญชา จำนวนบุคลากร และงานในความรับผิดชอบ
- 1.4 มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะตำแหน่งเป็นลายลักษณ์อักษร
- 1.5 มีกลไกการสื่อสาร ประสานงาน แก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรูปแบบที่หลากหลายและครอบคลุมทั้งภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ

มาตรฐานทั่วไป 2 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

มีการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงาน เพื่อเอื้อต่อการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- 2.1 การคัดเลือกบุคลากร
  - มีระบบการคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามคุณสมบัติและเกณฑ์ที่กำหนดให้เหมาะสมกับพันธกิจและเป้าหมายของการให้บริการ
- 2.2 การจัดทำแผนทรัพยากรบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษร
  - 2.2.1 ประเภทและจำนวนกำลังคนที่ต้องการในปัจจุบันและอนาคต การจัดกำลังคนควรส่งเสริมให้มีบุคลากรที่เพียงพอและเหมาะสมกับพันธกิจของหน่วยงานทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การให้บริการที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 1768 ชั่วโมง/ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของผู้รับบริการ และภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
  - 2.2.2 มีกลไกที่จะติดตามและประเมินความพอเพียงของบุคลากรที่เทียบกับปริมาณงานอย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ
  - 2.2.3 มีระบบการจัดอัตรากำลังทดแทนเมื่อมีความจำเป็นตามสถานการณ์ที่เหมาะสม
- 2.3 มีแผนการเตรียมความพร้อม การเพิ่มพูนความรู้และทักษะ การส่งเสริมจริยธรรม เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ
  - 2.3.2 มีการประเมินความต้องการและกำหนดเนื้อหาในการเพิ่มพูนความรู้ โดยบุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วม
  - 2.3.3 บุคลากรใหม่ทุกคนต้องได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าปฏิบัติงาน

2.3.4 มีกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะ และส่งเสริมจริยธรรมสำหรับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

2.4 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเชิงบวก เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5 บุคลากรที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งหรือผู้ช่วยปฏิบัติงาน หรือนักศึกษาฝึกงาน จะต้องปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขา การแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

มาตรฐานทั่วไป 3 การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

มีการจัดการสิ่งแวดล้อม พื้นที่ใช้สอย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ให้บริการ และผู้รับบริการโดยคำนึงถึงความปลอดภัย

3.1 โครงสร้างทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมและปลอดภัย

3.1.1 สถานที่ตั้งหน่วยงานมีความเหมาะสม สะดวกต่อการเข้ารับบริการและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 สภาพทั่วไปภายในหน่วยงานมีความปลอดภัย มิดชิด มีการระบายอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ และอุณหภูมิเหมาะสม ไม่มีสิ่งรบกวน มีความสะอาดและเป็นระเบียบ

3.1.3 พื้นที่ใช้สอยเพียงพอเป็นสัดส่วน และจัดแบ่งโครงสร้างภายในเหมาะสมกับการให้บริการและการจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

3.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการ เช่น ทางลาด ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ กริ่งสัญญาณเรียกเจ้าหน้าที่

3.3 มีระบบการสื่อสารและขนส่งที่สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา เช่น ระบบเตือนภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย ระบบสื่อสารภายในกรณีฉุกเฉิน

3.4 มีระบบและวิธีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ (รวมการบำบัดน้ำเสีย)

3.4.1 มีการแยกประเภทขยะตามระเบียบของโรงพยาบาล ให้มีภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยเฉพาะถ่านเครื่องช่วยการได้ยิน ถ่านเครื่องช่วยการพูด และถ่านไฟฉายที่ใช้แล้ว

3.4.2 กระบวนการเคลื่อนย้ายขยะต้องมีสิ่งห่อหุ้มมิดชิด มีรถขนขยะและบุคลากร ต้องมีการป้องกันในระหว่างขนย้าย

- 3.4.3 บุคลากรมีการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติการทำงานจัดขยะและสิ่งปฏิกูลตามระเบียบของโรงพยาบาล
- 3.4.4 มีการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรตามระบบกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลอย่างสม่ำเสมอ
- 3.5 มีเครื่องมือและระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างเหมาะสม
  - 3.5.1 มีแผนและแนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย
  - 3.5.2 มีการจัดหาเครื่องมือดับเพลิงที่เหมาะสมและเพียงพอ
  - 3.5.3 มีการทดสอบ บำรุงรักษาเครื่องมือ และระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ
  - 3.5.4 มีการซ้อมป้องกันอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานทั่วไป 4 การบริหารความเสี่ยง

มีการวางระบบและการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อสารความหมายอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

- 4.1 มีการค้นหาความเสี่ยง การเฝ้าระวัง ระบบรายงานอุบัติการณ์ควรครอบคลุมทุกโปรแกรมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเสี่ยงด้านการให้บริการ ด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านความปลอดภัยของทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ และด้านอาชีวอนามัย
- 4.2 มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดทำบัญชีความเสี่ยงของหน่วยงาน
- 4.3 มีการกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงที่รัดกุม โดยครอบคลุมการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น
- 4.4 มีการจัดการเพื่อแก้ไขความสูญเสีย และความเสียหายที่เกิดจากระบบบริการ
- 4.5 มีการประเมินผล โดยการติดตามเครื่องชี้วัดความเสี่ยงของหน่วยงานประจำปี และทบทวนอุบัติการณ์ความเสี่ยงประจำปี เพื่อค้นหาโอกาสพัฒนาและป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติการณ์ซ้ำ

มาตรฐานทั่วไป 5 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อสารความหมาย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน

มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อสารความหมาย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานเพื่อให้บริการได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- 5.1 มีหลักเกณฑ์และระบบการคัดเลือก ประเมินเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการให้บริการ นักแก้ไขการพูดหรือนักแก้ไขการได้ยินมีส่วนร่วมในการจัดทำ กำหนด พิจารณาคุณลักษณะของเครื่องมือหรืออุปกรณ์

- 5.2 มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ
- 5.3 มีระบบบริหารเครื่องมือหรืออุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
  - 5.3.1 มีระบบสำรองเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา
  - 5.3.2 มีบุคลากรที่มีความรู้ในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใหม่/ พิเศษ
  - 5.3.3 มีการสำรวจและประเมินปริมาณการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ประจำปี
- 5.4 มีระบบบำรุงรักษาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ
  - 5.4.1 มีแผนการบำรุงรักษาและสอบเทียบเครื่องมือหรืออุปกรณ์
  - 5.4.2 มีคู่มือปฏิบัติในการดูแลรักษาเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อป้องกันการเสื่อมชำรุด
- 5.5 มีระบบตรวจสอบเพื่อเตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้พร้อมใช้งาน
- 5.6 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายประกอบด้วย
  - 5.6.1 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการได้ยิน (โสตสัมผัสวิทยา)
    - ก. เครื่องตรวจวินิจฉัย
      - (1) เครื่องตรวจการได้ยินทางคลินิก (Clinical audiometer)
      - (2) เครื่องตรวจการทำงานหูชั้นกลาง (Acoustic immittance instrument)
      - (3) เครื่องตรวจการได้ยินระดับก้านสมอง ได้แก่ Auditory brainstem evoked-response , Auditory steady state evoked-potentials
      - (4) เครื่องตรวจการได้ยินระดับเหนือก้านสมอง ได้แก่ Middle latency evoked- response , Late latency evoked - response , Auditory P300, Mis- match negativity
      - (5) เครื่องตรวจการทำงานหูชั้นใน (Electrocochleography)
      - (6) เครื่องตรวจเสียงสะท้อนจากเซลล์หูชั้นใน (Otoacoustic emissions)
      - (7) เครื่องตรวจคัดกรองการได้ยิน เช่น Screening Audiometer , Screening Acoustic immittance instrument, Screening Auditory brainstem evoked - response , Screening otoacoustic emissions เป็นต้น
    - ข. เครื่องประเมิน
      - (1) เครื่องประเมินการทำงานของเครื่องช่วยฟัง ได้แก่ Hearing aid analyzer, Probe microphone instrument

- (2) เครื่องปรับอุปกรณ์รับเสียงฝังหูชั้นในและก้านสมอง(Cochlear and brainstem implant mapping instrument)
- (3) เครื่องตรวจการทำงานของระบบการทรงตัว ได้แก่ Posturography, Electronystagmography, Video - nystagmography, Otolith function test, Computerized rotatory chair, Vestibular evoked myogenic potential, Vestibular autorotation test
- (4) เครื่องตรวจการทำงานของเส้นประสาทหูขณะผ่าตัด (Intraoperative auditory nerve monitoring instrument)

ค. อุปกรณ์ช่วยการได้ยิน

- (1) เครื่องช่วยฟังชนิดใส่ภายนอก (Conventional hearing aids)
- (2) เครื่องช่วยฟังชนิดฝังอยู่ภายใน (Implantable hearing aids) เช่น Middle ear implant, Bone anchor hearing aid เป็นต้น
- (3) อุปกรณ์รับเสียงฝังหูชั้นในและก้านสมอง(Cochlear and brainstem implant devices)
- (4) เครื่องกลบเสียงรบกวน (Tinnitus masker)

5.6.2 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการพูด

ก. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตรวจประเมิน และวินิจฉัย ด้าน

- (1) การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)
- (2) เสียงพูด (Phonation)
- (3) การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมูก (Oro- nasal resonance)
- (4) อัตรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)
- (5) โครงสร้างและการทำงานของเพดานอ่อนและผนังคอ (Velopharynx)
- (6) โครงสร้างและการทำงานของสายเสียง (Vocal cords)
- (7) ความเข้าใจและการใช้ภาษา (Receptive and expressive language)
- (8) การกลืน (Swallowing)
- (9) การรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Cognitive communication)

ข. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ฝึก บำบัด และแก้ไข ด้าน

- (1) การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)
- (2) เสียงพูด (Phonation)
- (3) การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมูก (Oro-nasal resonance)

- (4) อัดรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)
- (5) การทำงานของเพดานอ่อนและผนังคอ (Velopharynx)
- (6) ความเข้าใจและการใช้ภาษา (Receptive and expressive language)
- (7) การกลืน (Swallowing)
- (8) การรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Cognitive communication)
- (9) กล่องเสียงเทียมชนิดใช้ลมจากปอด (Pneumatic artificial larynx)
- (10) กล่องเสียงเทียมชนิดอิเล็กทรอนิกส์ (Electro-larynx)
- (11) อุปกรณ์การสื่อความหมายเสริมและทางเลือก (Augmentative and alternative communication system) เช่น กระดานช่วยสื่อสาร (Communication board) กระดานช่วยสื่อสารชนิดควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ (Computerized communication board) เป็นต้น

5.7 มีห้องหรือผู้ตรวจการได้ยิน ห้องฝึกปฏิบัติการทางคลินิก ห้องสังเกตการณ์ ได้มาตรฐานตามรายละเอียดในภาคผนวก 1

มาตรฐานทั่วไป 6 ระบบข้อมูลสารสนเทศ

มีการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศและการนำมาใช้งานอย่างมีคุณภาพ

6.1 มีการวางระบบและออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ที่เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

6.1.1 มีการออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูล การบันทึก และการรายงานผล

6.1.2 มีการกำหนดมาตรฐานข้อมูล ให้มีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร การดูแลต่อเนื่อง และการประเมินผล

6.2 มีการนำข้อมูลสารสนเทศของงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ไปเชื่อมโยงกับข้อมูลสารสนเทศภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการบริการ

มาตรฐานทั่วไป 7 การบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

การให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายต้องกระทำภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบโรคศิลปะ และขอบเขตมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

7.1 ให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

- 7.2 ให้บริการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมายตามบทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบโรคศิลปะ
- 7.3 ให้บริการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมาย ด้วยความตระหนักและเคารพในสิทธิของผู้รับบริการ
- 7.3.1 บุคลากรทุกคนทราบและปฏิบัติตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย
- 7.3.2 มีแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย
- 7.4 ให้บริการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมาย ต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล

มาตรฐานทั่วไป 8 กระบวนการให้บริการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมาย

มีกระบวนการให้บริการ ตรวจ ประเมิน บำบัดฟื้นฟูแก่ผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมาย และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

- 8.1 มีคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมายเป็นลายลักษณ์อักษร
- 8.2 มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างสหสาขาวิชาชีพ โดยมีระบบการปรึกษาและส่งต่อกับบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 8.3 ให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการตรวจประเมินและการให้บริการแก่ผู้รับบริการและหรือครอบครัว
- 8.4 มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความผิดพลาดของการสื่อความหมาย ตลอดจนข้อควรปฏิบัติระหว่างการทำบำบัดฟื้นฟูระหว่างผู้รับบริการและหรือครอบครัวกับทีมผู้ให้บริการ
- 8.5 มีการตรวจ ประเมิน ความผิดพลาดของการสื่อความหมาย และการวางแผนบำบัดฟื้นฟูเป็นระยะ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ
- 8.6 มีกระบวนการให้บริการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมายและบำบัดฟื้นฟูผู้รับบริการที่เป็นไปตามมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดพลาดของการสื่อความหมาย
- 8.7 มีการบันทึกข้อมูล ปัญหา แผนการบำบัดฟื้นฟูของผู้รับบริการ การปฏิบัติตามแผน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ระหว่างทีมผู้ให้บริการ และเกิดความต่อเนื่อง ซึ่งข้อมูลควรครอบคลุมตามหัวข้อต่อไปนี้
- อาการสำคัญ
  - ประวัติอดีต

- ประวัติปัจจุบัน
  - การตรวจประเมิน และวินิจฉัยภาวะความผิดปกติของการสื่อความหมาย
  - แผนการบำบัดฟื้นฟู
  - ข้อห้ามและข้อควรระวัง ในการฟื้นฟู
  - ความก้าวหน้าของการบำบัดและฟื้นฟู
  - สรุปผล การส่งต่อและการจำหน่ายผู้รับบริการ
- 8.8 มีการทบทวนบันทึกเวชระเบียน
- 8.9 มีการวางแผนการจำหน่าย เพื่อให้ผู้รับบริการกลับไปใช้ชีวิตตามปกติได้โดยเร็ว
- 8.10 มีการวางแผนการสิ้นสุดการฟื้นฟู เมื่อผู้รับบริการสามารถสื่อความหมายได้อย่างเต็ม

ศักยภาพ

มาตรฐานทั่วไป 9 กระบวนการคุณภาพด้านคลินิกบริการ

มีการนำมาตรฐานวิชาชีพด้านการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย และความรู้ที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (Evidence-based) เข้ามาร่วมเป็นพื้นฐานสำหรับกิจกรรมคุณภาพ

- 9.1 มีกระบวนการที่จะนำความรู้ที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการให้บริการทางคลินิก (Clinical practice guideline)
- 9.2 มีกิจกรรมทบทวนกระบวนการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
- 9.3 มีกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ

สถานพยาบาลระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ควรมีการประเมินและพัฒนาตนเองเพื่อให้การบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการของสถานพยาบาลระดับนั้นๆ

งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย เป็นงานให้บริการที่ครอบคลุมพันธกิจทุกด้าน ได้แก่ งานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค งานตรวจประเมินและวินิจฉัย งานบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู สมรรถภาพแก่ผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยิน การทรงตัว การกลืน ภาษาและการพูด รวมทั้งให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป และประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับงานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายในชุมชนจะเป็นการปฏิบัติงานในระดับปฐมภูมิเท่านั้น

มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ แบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่างๆ
2. กิจกรรมบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่างๆ

1. มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของ การสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ

มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านแก้ไขการได้ยิน และด้านแก้ไขการพูด ตามสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ แสดงได้ตามตารางที่ 1 - 6 ต่อไปนี้

คำอธิบาย

ความสามารถในการให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ ต้องให้บริการโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า **ยกเว้น** กิจกรรมที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) ต้องให้บริการโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

ตารางที่ 1 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับปฐมภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	1) ตรวจคัดกรองความผิดปกติของการสื่อความหมาย ด้วยเครื่องมือหรือเทคนิคที่เหมาะสม
งานบำบัดแก้ไข และฟื้นฟู	1) ส่งต่อระดับทุติยภูมิ
งานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	1) ให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวข้องกับการป้องกันความผิดปกติของการสื่อความหมาย
งานในชุมชน	1) การสำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชน 2) จัดตั้งเครือข่ายประสานงานในชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อการส่งต่อ 3) จัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ 4) ประเมินผลสัมฤทธิ์ และติดตามผลของกิจกรรม

ตารางที่ 2 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับทุติยภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	<ol style="list-style-type: none"> 1) ตรวจการได้ยินในผู้ใหญ่ (Routine audiometry in adult) 2) ตรวจการได้ยินในเด็ก (Hearing evaluation in young children)* 3) ตรวจสอบรรถภาพของหูชั้นกลาง (Acoustic immittance measurement) 4) ตรวจเสียงสะท้อนจากเซลล์หูชั้นใน (Otoacoustic emissions) 5) ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพในหูชั้นใน (Special audiometric tests for intracochlear lesion) 6) ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพหลังหูชั้นใน (Special audiometric tests for retrocochlear lesion) 7) การตรวจคลื่น ไฟฟ้าการได้ยิน (Auditory evoked potentials)* 8) การประเมินเสียงรบกวนในหู (Tinnitus evaluation)*
งานบำบัดแก้ไข และฟื้นฟู	<ol style="list-style-type: none"> 1) เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในผู้ใหญ่ (Hearing aid evaluation and fitting in adults) 2) เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในเด็ก (Hearing aid evaluation and fitting in young children)* 3) ตรวจสอบสภาพเครื่องช่วยฟัง (Hearing aid maintenance) 4) ฟื้นฟูสมรรถภาพการฟัง (Auditory training) 5) ทำแบบพิมพ์หู (Ear impression) 6) รับส่งต่อจากระดับปฐมภูมิ 7) ส่งต่อระดับตติยภูมิ
งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค	<ol style="list-style-type: none"> 1) ส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการทางการได้ยิน 2) เผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพหู และการได้ยิน
งานในชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นที่ปรึกษาแก่ระดับปฐมภูมิ และบุคลากรในชุมชน

ตารางที่ 3 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับตติยภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับตติยภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	<ol style="list-style-type: none"> 1) ตรวจการได้ยินในผู้ใหญ่ (Routine audiometry in adult) 2) ตรวจการได้ยินในเด็ก (Hearing evaluation in young children)* 3) ตรวจสมรรถภาพของหูชั้นกลาง (Acoustic immittance measurement) 4) ตรวจเสียงสะท้อนจากเซลล์หูชั้นใน (Otoacoustic emissions) 5) ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพในหูชั้นใน (Special audiometric tests for intracochlear lesion) 6) ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพหลังหูชั้นใน (Special audiometric tests for retrocochlear lesion) 7) การตรวจคลื่นไฟฟ้าการได้ยิน (Auditory evoked potentials)* 8) การประเมินเสียงรบกวนในหู (Tinnitus evaluation)* 9) การตรวจระบบการทรงตัว (Vestibular function tests)*
งานบำบัดแก้ไข และฟื้นฟู	<ol style="list-style-type: none"> 1) เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในผู้ใหญ่ (Hearing aid evaluation and fitting in adult) 2) เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในเด็ก (Hearing aid evaluation and fitting in young children)* 3) การปรับกระแสไฟฟ้าสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดใส่อุปกรณ์รับเสียงฝังหูชั้นในและก้านสมอง (Cochlear and brainstem implant mapping)* 4) ตรวจสภาพเครื่องช่วยฟัง (Hearing aid maintenance) 5) ฟื้นฟูสมรรถภาพการฟัง (Auditory training) 6) การพิมพ์หู (Ear impression) 7) การปรับแต่งแบบพิมพ์หู (Modified ear mould)* 8) รับส่งต่อจากระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ
งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค	<ol style="list-style-type: none"> 1) ส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการทางการได้ยิน 2) เผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพหู และการได้ยิน
งานในชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นที่ปรึกษาแก่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และบุคลากรในชุมชน

ตารางที่ 4 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับปฐมภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	1) ตรวจคัดกรองความผิดปกติของการสื่อความหมาย ด้วยเครื่องมือหรือเทคนิคที่เหมาะสม
งานบำบัดแก้ไข และฟื้นฟู	1) ส่งต่อระดับทุติยภูมิ
งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค	1) ให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวข้องกับการป้องกันความผิดปกติของการสื่อความหมาย
งานในชุมชน	1) การสำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชน 2) จัดตั้งเครือข่ายประสานงานในชุมชนและหน่วยงานอื่นกับหน่วยงานระดับทุติยภูมิ เพื่อการส่งต่อ 3) จัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ 4) ประเมินผลสัมฤทธิ์ และติดตามผลของกิจกรรม

ตารางที่ 5 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับทุติยภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	1) ตรวจ วินิจฉัยปัญหาทางภาษาและการพูดในกลุ่ม <ul style="list-style-type: none"> ● การออกเสียงไม่ชัด ● พัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้าจากภาวะปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ ออทิสติก สมองพิการ <ul style="list-style-type: none"> ● ความบกพร่องทางการเรียนรู้*
งานบำบัดแก้ไข และฟื้นฟู	1) บำบัด แก้ไข และฟื้นฟู ผู้ที่มีปัญหา <ul style="list-style-type: none"> ● การออกเสียงไม่ชัด ● พัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้าจากภาวะปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ ออทิสติก สมองพิการ <ul style="list-style-type: none"> ● ความบกพร่องทางการเรียนรู้* 2) รับส่งต่อจากระดับปฐมภูมิ 3) ส่งต่อระดับตติยภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับทุติยภูมิ
งานส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค	1) ส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาและการพูด 2) เผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการสื่อความหมายตามหลักวิชาการ
งานในชุมชน	1) เป็นที่ปรึกษาแก่ระดับปฐมภูมิ และบุคลากรในชุมชน

ตารางที่ 6 มาตรฐานขีดความสามารถในการให้บริการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับตติยภูมิ

ระดับสถานพยาบาล	ระดับตติยภูมิ
งานตรวจประเมิน และวินิจฉัย	<p>1) ตรวจ วินิจฉัยปัญหาทางภาษาและการพูดในกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การออกเสียงไม่ชัด ● พัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้าจากภาวะปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ ออทิสติก สมองพิการ ● ความบกพร่องทางการเรียนรู้* ● ภาวะการสื่อความเสีย (Aphasia)* ● ความผิดปกติของการพูดเนื่องจากระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะในการพูดบกพร่อง* ● อัมพาต จังหวะ และลีลาการพูดผิดปกติ* ● เสียงพูดผิดปกติ* ● การพูดโดยไม่ใช้กล่อ่งเสียง* ● การพูดผิดปกติจากเพดานโหว่* ● ความผิดปกติของการกลืน* ● ความผิดปกติของการรู้คิดทางการสื่อความหมาย *
งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	<p>1) บำบัด แก้ไข และฟื้นฟู ผู้ที่มีปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การออกเสียงไม่ชัด ● พัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้าจากภาวะปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ ออทิสติก สมองพิการ ● ความบกพร่องทางการเรียนรู้ * ● ภาวะการสื่อความเสีย* ● ความผิดปกติของการพูดเนื่องจากระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะ

	ในการพูดบกพร่อง*
ระดับสถานพยาบาล	ระดับตติยภูมิ
	<ul style="list-style-type: none"> ● อัตรา จังหวะ และลีลาการพูดผิดปกติ* ● เสียงพูดผิดปกติ* ● การพูดโดยไม่ใช้กล่องเสียง* ● การพูดผิดปกติจากเพดานโหว่* ● ความผิดปกติของการกลืน* ● ความผิดปกติของการรู้คิดทางการสื่อความหมาย* <p>2) รับส่งต่อจากระดับปฐมภูมิ และทุติยภูมิ</p>
การส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค	<p>1) ส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาและการพูด</p> <p>2) เผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการสื่อความหมายตามหลักวิชาการ</p>
งานในชุมชน	<p>1) เป็นที่ปรึกษาแก่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิและบุคลากรในชุมชน</p>

ระบบส่งต่อ และนิเทศงาน ที่สถานพยาบาลทุกระดับควรมี

1. ระบบการนิเทศงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ และสนับสนุนให้บริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง
2. ระบบการส่งต่อและติดตามความต่อเนื่องของการบริการเพื่อให้สถานพยาบาลระดับต่างๆสามารถให้การรักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
3. การส่งต่อผู้ป่วยระหว่างสถานพยาบาลและการดูแลต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กิจกรรมบริการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายของสถานพยาบาล ระดับ ต่าง ๆ ตามตารางที่ 7 - 10

คำอธิบาย เครื่องหมายที่แสดงในตารางที่ 7 – 10 มีความหมายดังต่อไปนี้

- / หมายถึง ต้องมี
- ± หมายถึง ควรมี
- หมายถึง ไม่จำเป็นต้องมี

ตารางที่ 7 กิจกรรมบริการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
1. การตรวจคัดกรองการได้ยิน โดยเทคนิค						
- ตรวจการฟังเสียงทางอากาศในผู้ใหญ่	/	/	/	/	/	/
- ตรวจเสียงสะท้อนจากเซลล์หูชั้นใน	/	/	/	/	/	/
2. การตรวจการได้ยินในผู้ใหญ่ (Routine audiometry in adult)	-	/	/	/	/	/
3. ทดสอบการฟังเข้าใจคำพูด	-	/	/	/	/	/
4. การตรวจการได้ยินในเด็กเล็ก โดยเทคนิค						
- สังเกตพฤติกรรมการตอบสนองต่อเสียง (Behavioral observation audiometry)	-	-	-	±	/	/
- สังเกตพฤติกรรมการตอบสนองต่อเสียงโดยมีรางวัลทางสายตา (Visual reinforcement audiometry)	-	-	-	±	/	/
- ตรวจการได้ยินแบบตั้งเงื่อนไขประกอบการเล่น (Conventional play audiometry)	-	-	-	/	/	/
5. ตรวจสมรรถภาพการทำงานของหูชั้นกลาง	-	/	/	/	/	/
6. ตรวจเสียงสะท้อนจากเซลล์หูชั้นใน	-	/	/	/	/	/
7. ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพในหูชั้นใน (SISI, ABLB, glycerol test)	-	/	/	/	/	/
8. ตรวจพิเศษเพื่อหาพยาธิสภาพหลังหูชั้นใน (Tone decay, PI-PB function, ABLB)	-	/	/	/	/	/
9. ทดสอบ Synthetic sentence identification	-	-	-	±	/	/
10. ตรวจคลื่นไฟฟ้าการได้ยิน						
- ABR, ASSR, ECoChG	-	-	-	/	/	/
- MLR, LLR, P300, Stacked ABR	-	-	-	-	/	/
11. ตรวจระบบการทรงตัว						
- ENG/VNG, VEMP	-	-	-	±	/	/
- Posturography, Computerized rotatory chair	-	-	-	±	±	/
12. ประเมินเสียงรบกวนในหู	-	-	-	/	/	/
13. เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในผู้ใหญ่	-	/	/	/	/	/
14. เลือกลงและประเมินเครื่องช่วยฟังในเด็ก	-	-	-	±	/	/
15. วิเคราะห์เครื่องช่วยฟัง	-	-	-	±	/	/
16. ตรวจสภาพเครื่องช่วยฟัง	-	/	/	/	/	/

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
17. ฟันฟูสมรรถภาพการฟัง	-	/	/	/	/	/
18. ทดสอบการฟังคำพูด (Early speech perception)	-	±	±	/	/	/
19. ทำแบบพิมพ์หู	-	/	/	/	/	/
20. ปรับแต่งพิมพ์หู	-	-	-	-	/	/
21. ปรับกระแสไฟฟ้าสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดใส่อุปกรณ์รับเสียง ฝังหูชั้นในและก้านสมอง	-	-	-	-	/	/
22. สำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชน	/	±	±	±	±	±
23. จัดตั้งเครือข่ายประสานงานในชุมชนและประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อการส่งต่อ	/	±	±	±	±	±
24. จัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ	/	±	±	±	±	±
25. ประเมินผลสัมฤทธิ์ และติดตามผลของกิจกรรม	/	±	±	±	±	±

ตารางที่ 8 เกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการได้ยินของสถานพยาบาลระดับ
ต่างๆ

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการได้ยิน	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
1. Clinical audiometer	-	/	/	/	/	/
2. Screening audiometer	/	/	/	/	/	/
3. Acoustic immittance audiometer	-	/	/	/	/	/
4. Screening acoustic immittance audiometer	-	-	-	±	±	±
5. Otoacoustic emissions equipment	-	-	-	±	±	/
6. Screening otoacoustic emissions equipment	/	/	/	/	/	/
7. Real ear measurement	-	/	/	/	/	/
8. Hearing aid analyzer	-	-	-	±	/	/
9. Visual reinforced audiometer	-	-	-	±	/	/
10. Auditory evoked potentials						
- ABR, ASSR, ECochG	-	-	-	±	/	/
- MLR, LLR, MMN, P300, Stacked ABR	-	-	-	±	±	/

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการได้ยิน	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
11. Cochlear implant device/ mapping	-	-	-	±	±	/
12. Electronystagmography/ videonystagmography (ENG/VNG)	-	-	-	±	±	/
13. Vestibular evoked myogenic potential (VEMP)	-	-	-	±	±	/
14. Posturography	-	-	-	±	±	/
15. Computerized rotatory chair	-	-	-	±	±	/
16. Conventional hearing aids	-	±	±	/	/	/
17. Implantable hearing aids	-	-	-	±	/	/
18. Thai version of early speech perception test	-	/	/	/	/	/
19. แบบทดสอบการฟังคำพูด	-	/	/	/	/	/
20. แบบทดสอบ Synthetic sentence identification (SSI)	-	-	-	±	/	/

ตารางที่ 9 กิจกรรมบริการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
1. การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตรวจโครงสร้างและการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด						
1.1 ไม้กดลิ้น	/	/	/	/	/	/
1.2 ไฟฉาย	/	/	/	/	/	/
1.3 Laryngeal mirror	-	±	±	±	±	/
1.4 Stroboscope	-	-	-	±	±	/
2. การใช้เครื่องมือในการตรวจประเมิน						
2.1 การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)	±	/	/	/	/	/
2.2 เสียงพูด (Phonation)	-	-	-	±	±	/
2.3 การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมุก (Oro - nasal resonance)	-	-	-	±	±	/
2.4 อัตรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)	-	-	-	±	±	/
2.5 การกลืน (Swallowing)	-	-	-	±	±	/
3 การทดสอบด้วยแบบทดสอบ						
3.1 คัดกรองความสามารถทางการพูด (Speech screening test)	/	/	/	/	/	/

3.2 คัดกรองความสามารถทางภาษา (Language screening test)	/	/	/	/	/	/
3.3 การฟังแยกเสียงพูด (Speech discrimination test)	±	/	/	/	/	/

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
3 การทดสอบด้วยแบบทดสอบ (ต่อ)						
3.4 การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology test)	±	/	/	/	/	/
3.5 ความสามารถในการพูดให้บุคคลอื่นฟังรู้เรื่อง (Intelligibility test)	±	/	/	/	/	/
3.6 พัฒนาการทางภาษาและการพูด (Speech and language development test)	±	/	/	/	/	/
3.7 การฟังเข้าใจภาษา (Auditory comprehension test)	-	±	±	±	/	/
3.8 ความเข้าใจภาษา (Receptive language test)	-	±	±	±	/	/
3.9 การใช้ภาษา (Expressive language test)	-	±	±	±	/	/
3.10 การพูดผิดปกติจากระบบประสาท (Tests for motor speech disorders)	-	-	±	±	/	/
3.11 ความสามารถในการใช้และเข้าใจภาษาในกลุ่มผู้ป่วยที่มีปัญหาซ้อน (Tests for multiple speech and language disorders)	-	-	±	±	/	/
3.12 การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมูก (Oro - nasal resonance)	-	-	±	±	/	/
3.13 ความสามารถในการพูดด้วยหลอดอาหารให้บุคคลอื่น ฟังรู้เรื่อง (Intelligibility speech tests for esophageal speech)	-	-	±	±	/	/
3.14 การสื่อความหมายเสริมและทางเลือก (Augmentative and alternative communication test)	-	-	±	±	/	/
3.15 การรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Test for cognitive communication)	-	-	-	±	/	/
3.16 การกลืน (Swallowing test)	-	-	-	±	/	/
4. การประเมิน						
4.1 โครงสร้างอวัยวะในช่องปากและใบหน้า (Oro - facial examination)	±	/	/	/	/	/
4.2 การทำงานของอวัยวะในช่องปากและผืนคอก (Assessment of oro - pharyngeal function)	±	/	/	/	/	/
4.3 การหายใจ (Assessment of breathing and breath support)	±	/	/	/	/	/
4.4 พัฒนาการทางภาษาและการพูด (Assessment of speech and language development)	±	/	/	/	/	/
4.5 พฤติกรรม (Assessment of Behavior)	±	/	/	/	/	/

กิจกรรม	ปฐม ภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
4. การประเมิน (ต่อ)						
4.6 ความเข้าใจและการใช้ภาษา	±	/	/	/	/	/
- ระดับหน่วยคำ (Morphology)	±	/	/	/	/	/
- ความหมายของภาษา (Semantic)	±	/	/	/	/	/
- โครงสร้างของประโยค (Syntactic)	±	/	/	/	/	/
- การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบท (Pragmatic)	±	/	/	/	/	/
4.7 การพูด						
- การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)	±	/	/	/	/	/
- เสียงพูด (Phonation)	±	/	/	/	/	/
- การสั่นพ้องของเสียงพูด (Resonance)	±	/	/	/	/	/
- อัตรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)	±	/	/	/	/	/
4.8 การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบทในกลุ่มผู้ป่วยที่มีปัญหาซ้อน (Assessment of pragmatic skills in complicated cases)	-	-	-	±	/	/
4.9 ความผิดปกติของการพูดเนื่องจากความบกพร่องของระบบประสาท	-	-	-	±	/	/
- ภาวะเสียการรู้ปฏิบัติของการพูด (Apraxia of speech)						
- อาการพูดไม่เป็นความ (Dysarthria)						
4.10 ภาวะการสื่อความเสีย (Assessment of aphasia)	-	±	±	±	/	/
4.11 ทักษะการอ่าน (Assessment of reading skills)	-	±	±	±	/	/
4.12 ทักษะการเขียน (Assessment of writing skills)	-	±	±	±	/	/
4.13 ทักษะการสื่อความหมายในผู้ที่มีความจำเสื่อม (Assessment of communication skills in dementia)	-	-	-	±	/	/
4.14 ทักษะการรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Assessment of cognitive communication skills)	-	-	-	±	/	/
4.15 การกลืน (Assessment of swallowing)	-	-	-	±	/	/
4.16 การเล่น (Play assessment)	-	±	±	/	/	/
5. การประเมิน เพื่อพิจารณาอุปกรณ์ทดแทน หรืออุปกรณ์เสริม						
5.1 เครื่องช่วยพูด (Artificial larynx)	-	-	-	±	/	/
5.2 การสื่อความหมายเสริมและทางเลือก (Augmentative and alternative communication test)	-	-	-	±	/	/

กิจกรรม	ปฐม ภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
6. การบำบัดและแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย						
6.1 การให้การช่วยเหลือโดยไว้ในผู้ที่มีความบกพร่องของการสื่อความหมาย (Early intervention for communication deficits)	-	/	/	/	/	/
6.2 การกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาและการพูด (Speech and language intervention)	-	/	/	/	/	/
6.3 การปรับพฤติกรรม (Behavior modification)	-	/	/	/	/	/
6.4 การฝึกหายใจ (Breathing management for speech)	-	/	/	/	/	/
6.5 การฝึกการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ (Relaxation exercises)	-	/	/	/	/	/
6.6 การฝึกเคลื่อนไหวอวัยวะในช่องปากและใบหน้า (Oro - facial exercises)	-	/	/	/	/	/
6.7 ทักษะทางภาษา						
- ระดับหน่วยคำ (Morphology)	-	±	±	±	/	/
- ความหมายของภาษา (Semantic)	-	±	±	±	/	/
- โครงสร้างของประโยค (Syntactic)	-	±	±	±	/	/
- การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบท (Pragmatic)	-	±	±	±	/	/
6.8 การพูด						
- การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)	-	/	/	/	/	/
- เสียงพูด (Phonation)	-	-	-	/	/	/
- การสั่นพ้องของเสียงพูด (Resonance)	-	-	-	/	/	/
- อัตรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)	-	-	-	/	/	/
6.9 ความผิดปกติของการพูดเนื่องจากความบกพร่องของระบบประสาท	-	-	-	±	/	/
- ภาวะเสียการรู้ปฏิบัติของการพูด(Apraxia of speech)						
- อากาการพูดไม่เป็นความ (Dysarthria)						
6.10 ภาวะการสื่อความเสีย (Treatment of aphasia)	-	-	-	±	/	/
6.11 การพูดในผู้ไร้กล่องเสียง (Speech treatment for laryngectomy)	-	-	-	±	/	/
6.12 การกระตุ้น แก้ไข และฝึกกลืน (Treatment of swallowing disorders)	-	-	-	-	/	/
6.13 ทักษะการอ่าน(Treatment of reading skills)	-	-	-	±	/	/

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
6.14 ทักษะการเขียน (Treatment of writing skills)	-	-	-	±	/	/
6.15 การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยินและการพูด (Aural rehabilitation)	-	±	±	/	/	/
6.16 ทักษะการสื่อความหมายเสริมและทางเลือก (Augmentative and alternative communication)	-	-	-	±	/	/
6.17 ทักษะการเล่าเรื่อง (Narrative skill training)	-	±	±	/	/	/
6.18 การให้คำแนะนำและส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการพูดแก่ครอบครัว (Family counseling and training in speech and language stimulation)	±	/	/	/	/	/
7. การใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ช่วยแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย						
7.1 อุปกรณ์เสริมการฟังระบบเอฟเอ็ม หรือ Loop	-	±	±	±	/	/
7.2 Computerized for speech and language training	-	±	±	±	/	/
7.3 Metronome	-	±	±	±	/	/
7.4 Listening tube	-	±	±	±	/	/
8. การให้คำแนะนำเพื่อคงไว้ซึ่งความสามารถทางภาษาและการพูดอย่างยั่งยืน	/	/	/	/	/	/
9. การติดตามผลการบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู	±	/	/	/	/	/
10. การป้องกันภาวะความผิดปกติของการสื่อความหมายที่อาจเกิดในอนาคต	/	/	/	/	/	/
11. การสำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชน	/	±	±	±	±	±
12. จัดตั้งเครือข่ายประสานงานในชุมชนและประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อการส่งต่อ	/	±	±	±	±	±
13. จัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ	/	±	±	±	±	±
14. ประเมินผลสัมฤทธิ์ และติดตามผลของกิจกรรม	/	±	±	±	±	±

ตารางที่ 10 เกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแก้ไขการพูดของสถานพยาบาลระดับต่างๆ

กิจกรรม	ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตรวจโครงสร้างและการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด						
1.1 ไม้กดลิ้น	/	/	/	/	/	/
1.2 ไฟฉาย	/	/	/	/	/	/
1.3 Laryngeal mirror	-	±	±	±	±	±
1.4 Stroboscope	-	-	-	±	±	/
1.5 Videofluoroscope	-	-	-	±	±	/
1.6 Laryngeal endoscope	-	-	-	±	±	/
1.7 Nasendoscope	-	-	-	±	±	/
2. เครื่องมือในการตรวจประเมินต่างๆ						
2.1 การออกเสียงชัดและระบบหน่วยเสียง (Articulation and phonology)	±	/	/	/	/	/
2.2 เสียงพูด (Phonation)	-	-	-	±	±	/
2.3 การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมูก (Oro - nasal resonance)	-	-	-	±	±	/
2.4 อัตรา จังหวะและลีลาการพูด (Fluency, Rhythm and Prosody)	-	-	-	±	±	/
2.5 การกลืน (Swallowing)	-	-	-	±	±	/
3. แบบทดสอบต่างๆ						
3.1 คัดกรองความสามารถทางการพูด (Speech screening test)	/	/	/	/	/	/
3.2 คัดกรองความสามารถทางภาษา (Language screening test)	/	/	/	/	/	/
3.3 การฟังแยกเสียงพูด (Speech discrimination)	±	/	/	/	/	/
3.4 การแปรเสียงพูด (Phonology and articulation)	±	/	/	/	/	/
3.5 ความสามารถในการพูดให้บุคคลอื่นฟังรู้เรื่อง (Intelligibility speech test)	±	/	/	/	/	/
3.6 พัฒนาการทางภาษาและการพูด (Speech and language development)	±	/	/	/	/	/
3.7 การฟังเข้าใจภาษา (Auditory comprehension)	-	±	±	±	/	/
3.8 ความเข้าใจภาษา (Receptive languages)	-	±	±	±	/	/
3.9 การใช้ภาษา (Expressive languages)	-	±	±	±	/	/

กิจกรรม	ปฐม ภูมิ	ทุติยภูมิ			ตติยภูมิ	
		2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
3.10 การพูดผิดปกติจากระบบประสาท (Tests for motor speech disorders)	-	-	±	±	/	/
3.11 ความสามารถในการใช้และเข้าใจภาษาในกลุ่มผู้ป่วยที่มีปัญหาซ้อน (Tests for multiple speech and language disorders)	-	-	±	±	/	/
3.12 การสั่นพ้องของเสียงทางปากและจมูก (Oro-nasal resonance)	-	-	±	±	/	/
3.13 ความสามารถในการพูดด้วยหลอดอาหารให้บุคคลอื่นฟังรู้เรื่อง (Intelligibility speech tests for esophageal speech)	-	-	±	±	/	/
3.14 การสื่อความหมายเสริมและทางเลือก (Augmentative and alternative communication test)	-	-	±	±	/	/
3.15 การรู้คิดทางการสื่อความหมาย (Test for cognitive communication)	-	-	-	±	/	/
3.16 การกลืน (Swallowing test)	-	-	-	±	/	/
4. การใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ช่วยแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย						
4.1 อุปกรณ์เสริมการฟังระบบเอฟเอ็ม หรือ loop	-	±	±	±	/	/
4.2 Computerized for speech and language training	-	±	±	±	/	/
4.3 Metronome	-	±	±	±	/	/
4.4 Listening tube	-	±	±	±	/	/
4.5 กล้องเสียงเทียม (Artificial larynx)	-	-	-	±	/	/
4.6 นาฬิกาจับเวลา	±	/	/	/	/	/
4.7 แผ่นผ้าป้องปาก (Mouth mask)	±	±	±	/	/	/
4.8 เครื่องบันทึกเสียง	±	/	/	/	/	/
4.9 เครื่องถ่ายวิดีโอ	-	/	/	/	/	/
4.10 เครื่องเล่นวิดีโอพร้อมทีวี	±	/	/	/	/	/

บรรณานุกรม

1. Gelfand SA. **Essentials of Audiology**. 3rd ed. New York :Thieme Medical Publishers; 2009.
2. Hegde M.N. **PocketGuide to Assessment Speech-Langue Pathology**. San Diego: Singular Publishing Group Inc; 1996.
3. Shipley KG. and McAfree JG. **Assessment in Speech-Language pathology . A resource manual .** California : Singular Publishing Group Inc;1992.
4. คณะกรรมการชำระพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 .**พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด. กรุงเทพฯ. พ.ศ. 2546.
5. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. **พระราชกฤษฎีกากำหนดให้สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมายเป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2545**. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 69 ก วันที่ 23 กรกฎาคม 2545.
6. สมาคมโสตสัมผัสและการแก้ไขการพูดแห่งประเทศไทย. **จรรยาบรรณเกณฑ์มาตรฐานโสตสัมผัสวิทยาและการแก้ไขการพูด**. หจก.ขอนแก่นการพิมพ์. ขอนแก่น. พ.ศ. 2543.

ภาคผนวก 1

มาตรฐานห้องหรือตู้ตรวจการได้ยิน ห้องฝึกปฏิบัติการทางคลินิก และห้องสังเกตการณ์ งานแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

1. ด้านแก้ไขการได้ยิน

ห้องตรวจการได้ยิน ควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 3 เมตร x 5 เมตร โดยมี ห้องเก็บเสียง (sound proof room) หรือตู้ตรวจการได้ยิน และมีทางเข้า- ออกได้สะดวก

เสียงรบกวนภายในห้องเก็บเสียงหรือตู้ตรวจการได้ยิน ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ANSI S3.6-2004 ในตารางที่ 7 เพื่อให้สามารถตรวจระดับการได้ยินได้ถึง 0 dBHL

ตารางที่ 7 ระดับเสียงรบกวนสูงสุดที่ยอมรับได้ (dB SPL : Octave bands) ในห้องเก็บเสียงหรือตู้ตรวจการได้ยิน

ความถี่ (เฮิรตซ์)	ห้วงชนิดครอบ (dB SPL)	ลำโพงหรืออุปกรณ์ตรวจ ผ่านทางกระดูก (dB SPL)
125	39	35
250	25.0	21.0
500	21.0	16.0
1000	26.0	13.0
2000	34.0	14.0
4000	37.0	11.0
8000	37	14.0

แหล่งที่มา : Gelfand SA. Essentials of Audiology. 3rd ed. New York: Thieme Medical Publishers, 2009: p125.

2. ด้านแก้ไขการพูด

2.1 ห้องปฏิบัติการทางคลินิก ควรมีขนาดเหมาะสมกับกิจกรรมและประเภทผู้ป่วย โดยมีขนาดอย่างน้อย 15 ตารางเมตร ประตูกว้างอย่างน้อย 90 เซนติเมตร ภายในห้องประกอบไปด้วย เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เติง ตู้เก็บของ อุปกรณ์สื่อการสอน กระจกเงา ไมโครโฟน ชุดเครื่องขยายเสียง ลำโพงเชื่อมต่อกับห้องสังเกตการณ์ มีแสงสว่างและระบบระบายอากาศพอเพียง ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน

2.2 ห้องสังเกตการณ์ ควรมีขนาดอย่างน้อย 4 ตารางเมตร ภายในห้องประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ กระจกมองทางเดียว สำหรับผู้ปกครองขณะสังเกตการณ์แก้ไขการพูด

หมายเหตุ ควรมีห้องสังเกตการณ์ไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ภาคผนวก 2

คณะกรรมการวิชาชีพ และคณะอนุกรรมการวิชาชีพ

คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย (วาระ พ.ศ. 2550-2553)

1. รศ.กฤษณา เลิศสุขประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานกรรมการวิชาชีพ
2. ผศ.ดร.ศรวิมล มโนเชียวพินิจ	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	รองประธานกรรมการวิชาชีพ
3. ศ.นพ.พูนพิศ อมาตยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการวิชาชีพ
4. นายแพทย์สถาพร วงษ์เจริญ	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการวิชาชีพ
5. น.พ.วิรัช ทุ่งวชิรกุล	ผู้แทนกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการวิชาชีพ
6. ศ.นพ.บุญชู กุลประดิษฐ์รามณ์		กรรมการวิชาชีพ
ผู้แทนคณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล		
7. นางชุลีพร กุลยานนท์	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
8. ผศ.เจียมจิต ถวิล	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
9. รศ.ดร.สุมาลี ดีงกิจ	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
10. รศ.นพ.จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการวิชาชีพ
11. รศ. พ.อ.(พิเศษ) พงษ์เทพ หารชุมพล	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
12. น.ต.หญิงดร.ณี ดวงรัศมี	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
13. นายแพทย์ธारा ชินะกาญจน์	ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพและเลขานุการ
14. นายภัทระ แจ่มศิริเจริญ	หัวหน้ากลุ่มการประกอบโรคศิลปะ	ผู้ช่วยเลขานุการ
15. นางยุวดี ชอบพัฒนา	เจ้าหน้าที่กองการประกอบโรคศิลปะ	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย (วาระ พ.ศ. 2553-2556)

1. รศ.นพ.จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานกรรมการวิชาชีพ
2. รศ. พ.อ.(พิเศษ) พงษ์เทพ หารชุมพล	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
3. รศ.กฤษณา เลิศสุขประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการวิชาชีพ
4. ผศ.ดร.ศรวิมล มโนเชียวพินิจ	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
5. ศ.นพ.พูนพิศ อมาตยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการวิชาชีพ
6. น.พ.ทงสรรพค์ สุทธธรรม	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการวิชาชีพ
7. น.พ.วิรัช ทุ่งวชิรกุล	ผู้แทนกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการวิชาชีพ
8. ศ.นพ.บุญชู กุลประดิษฐ์รามณ์		กรรมการวิชาชีพ
ผู้แทนคณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล		

9. รศ.ดร.สุมาลี ดีจงกิจ	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
10. ผศ.เจียมจิต ถวิล	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
11. นางชุลีพร กุลยานนท์	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
12. น.ท.หญิงสุนีย์ มุขเงิน	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
13. น.พ.ธเรศ ทรัพย์ชัยวิวงศ์	ผู้ประกอบโรคศิลปะ	กรรมการวิชาชีพ
ผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ		และเลขานุการ
14. นางกฤษมน โสฬส		กรรมการวิชาชีพ
หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนปัจจุบัน		และผู้ช่วยเลขานุการ
15. นางณัฐวิภา อรุณรัตน์ดิกล		กรรมการวิชาชีพ
เจ้าหน้าที่สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ		และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย

ด้านพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ (วาระ พ.ศ. 2550-2553)

1. รศ.นพ.จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ		ประธานอนุกรรมการวิชาชีพ
2. รศ.ดร.สุมาลี ดีจงกิจ		อนุกรรมการวิชาชีพ
3. นางรัชณี สุภวัตรจริยากุล		อนุกรรมการวิชาชีพ
4. รศ. พ.อ.(พิเศษ) พงษ์เทพ หารชุมพล		อนุกรรมการวิชาชีพ
5. น.ท.หญิงสุนีย์ มุขเงิน		อนุกรรมการวิชาชีพ
6. น.ท.หญิงเบญจวรรณ กังสนารักษ์		อนุกรรมการวิชาชีพ
7. นางชุลีพร กุลยานนท์		อนุกรรมการวิชาชีพ
8. นางสาวศรีวิมล มโนเชียวพินิจ		อนุกรรมการวิชาชีพ
9. นายภัทระ แจ่มศิริเจริญ		อนุกรรมการวิชาชีพ
หัวหน้ากลุ่มการประกอบโรคศิลปะ		
10. นางสาววราภรณ์ วิไลนาม		อนุกรรมการวิชาชีพ
		และเลขานุการ
11. นางยุวดี ชอบพัฒนา		อนุกรรมการวิชาชีพ
เจ้าหน้าที่กองการประกอบโรคศิลปะ		และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการวิชาชีพสาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย
 ด้านพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ (วาระ พ.ศ. 2553-2556)

1. นายจันทร์ชัย	เจริญประเสริฐ	ประธานอนุกรรมการวิชาชีพ
2. นางกฤษณา	เลิศสุขประเสริฐ	อนุกรรมการวิชาชีพ
3. นาวาอากาศตรีหญิงดรุณี	ดวงรัศมี	อนุกรรมการวิชาชีพ
4. นางสาวสุมาลี	ดีจงกิจ	อนุกรรมการวิชาชีพ
5. นางสาวศรวิมล	มโนเชียวพินิจ	อนุกรรมการวิชาชีพ
6. นางรัชนี	สุภาวต์จรियाกุล	อนุกรรมการวิชาชีพ
7. พันเอก(พิเศษ) พงษ์เทพ	หารชุมพล	อนุกรรมการวิชาชีพ
8. นาวาอากาศโทหญิงสุนีย์	มุขเงิน	อนุกรรมการวิชาชีพ
9. นาวาอากาศโทหญิงเบญจวรรณ	กังสนารักษ์	อนุกรรมการวิชาชีพ
10. นางชุลีพร	กุลยานนท์	อนุกรรมการวิชาชีพ
11. นางกฤษมน	โสฬส	อนุกรรมการวิชาชีพ
หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนปัจจุบัน		
12. นางสาววารภรณ์	วีไลนาม	อนุกรรมการวิชาชีพ และเลขานุการ
13. นางณัฐริรา	อรุณรัตน์ดิลก	อนุกรรมการวิชาชีพ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนปัจจุบัน		
14. นางสาวณัฐชมธร	สำราญจิตรี	อนุกรรมการวิชาชีพ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนปัจจุบัน		
		และผู้ช่วยเลขานุการ